

Prædiken til 6. søndag efter trinitatis

Matt. 19, 16-26

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Og se, der kom en hen til Jesus og spurgte: »Mester, hvad godt skal jeg gøre for at få evigt liv?« Han svarede ham: »Hvorfor spørger du mig om det gode? En er den gode. Men vil du gå ind til livet, så hold budene!« Han spurgte: »Hvilke?« Jesus svarede: »Du må ikke begå drab, du må ikke bryde et ægteskab, du må ikke stjæle, du må ikke vidne falsk, ær din far og din mor!« og: »Du skal elske din næste som dig selv.« Den unge mand sagde: »Det har jeg holdt alt sammen. Hvad mangler jeg så?« Jesus sagde til ham: »Vil du være fuldkommen, så gå hen og sælg, hvad du ejer, og giv det til de fattige, så vil du have en skat i himlene. Og kom så og følg mig!« Da den unge mand hørte det svar, gik han bedrøvet bort, for han var meget velhavende. Og Jesus sagde til sine disciple: »Sandelig siger jeg jer: Det er vanskeligt for en rig at komme ind i Himmeriget. Ja, jeg siger jer, det er lettere for en kamel at komme igennem et nåleøje end for en rig at komme ind i Guds rige.« Da disciplene hørte det, blev de meget forfærdede og sagde: »Hvem kan så blive frelst?« Jesus så på dem og svarede: »For mennesker er det umuligt, men for Gud er alting muligt.« Matthæusevangeliet 19,16-26

Når jeg får et nyt hold konfirmander, er noget af det første, jeg beder dem om, at tegne Gud. På et hold tegnede én af konfirmanderne Gud som en kvinde, og en anden gjorde gældende, at det var noget sludder, for Jesus kaldte jo Gud for sin far: ergo må han være en mand. Jeg spurgte så, hvordan man ville kunne argumentere for, at Gud godt samtidig kan være både mand og kvinde. Og én af konfirmanderne gav det overvældende gode svar: ”For Gud er alting muligt”.

Det er jo så sandt, som det er sagt. Men ligesom så meget helt indlysende rigtigt, glemmer vi voksne det hyppigt, og konstruerer alle mulige sindrige opfattelser, tankerækker og teologiske positioner, som tildækker grundlaget for det hele. Konfirmandens svar minder nemlig meget om den ligefremhed, med hvilken Jesus oftest møder mennesker og deres mange udspekulerede spørgsmål. Som i dagens tekst, hvor en ung mand og Jesu disciple stiller de komplicerede spørgsmål og får de enkle svar, som ved nærmere eftertanke er de indlysende. Herunder netop, at ikke for mennesker, men for Gud er alting muligt.

Udgangspunktet for dagens tekst er, at en ung mand spørger Jesus, hvilke gode gerninger han skal gøre for at være i overensstemmelse med Guds vilje og dermed få evigt liv. Idet at få evigt liv betegner delagtighed i de dødes opstandelse, forudsætter den unge mands spørgsmål troen på opstandelse til en dom, der fældes efter gerninger. Spørgsmålet er utvivlsomt oprigtigt. Men man kan i Jesu svar høre en svag irritation, eller i hvert fald en snert af irettesættelse, fordi den unge mand spørger om noget, som burde være selvindlysende. For alene Gud er den gode, og derfor er Guds vilje udtryk for det gode. Det er ikke noget, Jesus kan eller skal afgøre, for det er allerede afgjort ved de bud, Gud har givet. Her er det sagt, hvad der er godt. Så hvis den unge mand vil gå ind til livet, skal han holde buddene – hvormed der ikke primært tænkes på den ydre overholdelse, men på lydighed af hjertet.

Den unge mands næste spørgsmål, hvilke bud det gælder, bliver Jesu anledning til at anføre en række af de ti bud, nemlig i tekstens rækkefølge det femte, sjette, syvende, ottende og fjerde, hvis gyldighed dermed understreges. Og så tilføjer Jesus buddet om næstekærlighed. Ligesom flere andre steder i *Matthæusevangeliet* står næstekærlighedsbuddet som en sammenfatning af eller overskrift til de andre bud. Da ytrer den unge mand, at det har han holdt alt sammen, og hvad mangler han så? Det er vanskeligt ikke at opfatte det som en ungdommelig kæphøjhed grænsende til det hovmodige at mene, at man til punkt og prikke har holdt alle

buddene, inklusive buddet om næstekærlighed. Den unge mand mener tydeligvis at kunne sætte flueben ud for alle Guds fordringer, og skal så lige sikre sig, at der ikke er flere betingelser, han skal opfylde for at få det evige liv.

Jesu svar er, at hvis den unge mand vil være fuldkommen, skal han give alt, hvad han ejer til de fattige og følge Jesus. Nu skal vi passe på. For Jesu svar er skam alvorligt ment, men der er også en art ironi på spil, som skal tjene til at afsløre det hovmodige i den unge mands spørgsmål. Jesus nøjes jo ikke med at svare på, hvad man skal gøre for at få evigt liv, nej, han udvider svaret ved at sætte som forudsætning det, som ligger og gemmer sig i mandens spørgsmål: nemlig at han mener at kunne præstere sig til en fuldkommenhed, der så belønnes i himmelen. Eller sagt på en anden måde: Jesus får frem i lyset, at den unge mand opfatter det sådan, at sagen gælder forskellige niveauer af fromhed: ét, der rækker til at arve evigt liv, og et andet, der må til, hvis man vil være fuldkommen.

Hele denne opfattelse af, at mennesket kan være fuldkommet og ved gode gerninger præstere sig til det evige liv, denne gerningsretfærdighed, er det, at Jesus underminerer ved at fordre det umulige – eller i hvert fald dét, som den unge mand opfatter som så umuligt, at han går bedrøvet bort. Nemlig at forære sin rigdom til de fattige og i stedet følge Jesus. For tekstens dybe pointer er, at det først er i efterfølgelsen af Jesus,

at det overhovedet er muligt at opfylde buddet om næstekærlighed. Og dette ligger endda ikke i forlængelse af menneskets vilje, men er udslag af Guds frelse. Dertil kommer, at i sammenhængen tjener fordringen om at sælge alt til at afsløre den unge mands halvhjertethed. Ikke bare hverken er eller kan han være fuldkommen, men han viser sig at være én, som foretrækker materiel rigdom på jorden frem for evigt liv i himlen. Det er først her, at det siges, at den unge mand er rig. Men ved denne oplysning bliver det hele til en illustration af, at hvor ens skat er, vil også ens hjerte være, og at man ikke kan tjene både Gud og mammon – således som Jesus tidligere i *Matthæusevangeliet* har formuleret det.

Fortællingen om den rige unge mand tydeliggør forskellen mellem på den ene side det liv, der er muligt under himlenes herredømme, og på den anden side den tilværelse, hvor overholdelse af Lovens bud fremstår som betingelse. Hvis man hører Jesu fordring om at sælge alt som en betingelse, lyder det, som om man kan købe eller præstere sig til en skat i Himlene, og det hele fører til moralsk overanstrengelse. På den anden side er der ikke belæg for at gøre Jesu fordring til den unge mand om at sælge alt til en undtagelse. Der lægges ikke op til en ”overkommelig” tolkning, men Jesus fastholder en spænding mellem de flestes besiddelse af ejendom og en fordring om fuldkommenhed.

Dette kommer til udtryk i Jesu efterfølgelsen

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

de belæring til disciplene, og som gælder, hvor vanskeligt det er for en rig at komme ind i Guds rige. Og billedet med kamelen og nåleøjet skal simpelthen udtrykke det umulige. Rigdommens bindende magt er så stærk, at den ikke kan overvindes af mennesker, men det kan den til gengæld af Gud. Man kan ikke tjene både Gud og mammon, man må vælge. Modsætningen til at samle sig materielle skatte er at søge Guds rige og hans retfærdighed, førend og i modsætning til at søge alt muligt andet. Og dermed får man skænket alt det, ingen alligevel selv kan sørge for. Kun således forstået bliver disciplenes spørgsmål forståeligt: ”Hvem kan så blive frelst?” Og Jesu svar forbinder jødernes forestilling om Guds almægt med frelsen. Vi kan ikke frelse os selv, ikke ved gode gerninger, ikke ved overholdelse af Loven eller på nogen anden måde, men vi kan tro på, at den almægtige Gud kan frelse os. Ikke for mennesker, men for Gud er altting muligt.

Det er i den sammenhæng værd at bemærke sig Paulus’ spidsfor-mulering i dagens episteltekst: ”For vi mener, at et menneske gøres retfærdigt ved tro, uden lovgerninger”. Hos Paulus – og sandelig tillige hos Luther – kan det etiske spørgsmål om, hvordan vi skal handle, ikke adskilles fra det religiøse, menneskets forhold til Gud. Kristentro er for Paulus og Luther menneskets tilegnelse af Jesu gerning som en kærlighedshandling fra Guds side. Glæden over at være genstand for Guds kærlighed må nødvendigvis betyde, at den troende viser kærlighed mod sit medmenneske. Næstekærlig-

heden er en spontan følge af troen og sender den kristne ud i det verdslige. Det er ud af troens modtagelse, at næstekærlighedens gerninger flyder. Disse gerninger er imidlertid ikke almenmenneskelige handlemuligheder, men forudsætter den kristne tro. Næstekærligheden er den umulige fordring – undtagen hvis den, som Jesus netop gør det, ses som resultat af kærligheden til og troen på Gud.

Og på den baggrund forstår vi også meget bedre det dobbelte kærlighedsbud, som var Jesu svar, da han blev spurgt om, hvad der er det vigtigste bud: Elsk Herren din Gud og din næste som dig selv. Idet det sidste kun i egentlig forstand kan ske med det første som forudsætning. Med kærligheden til Gud skænkes vi mulig-heden for at elske vores næste. Hvilket betyder, at grundlaget for næstekærligheden og dette at give sin næste af éns eget er Guds kærlighed til os og vores tro på Gud. På den baggrund kan og skal man udøve kærlighedens gerninger, herunder at give almisse til de fattige, i stedet for at samle rigdom og være fokuseret på sig selv og sit eget. For hvor et menneske samler sin skat, er udtryk for, hvad det bygger sit liv på. Som vi sang i salmen af Brorson her før prædikenen:

Loven er et helligt bud,
viser os vor Gud alene
frem for alle ting at tjene
og at ære som en Gud;
intet uden ham at ynde,
ham at elske nat og dag,

intet uden ham begynde,
det er Lovens hovedsag.

Deraf og nødvendigt må
følge, som udi en kæde,
at vi skal vor næste glæde
og til hænde gerne gå;
hvad man nu sin Gud vil yde,
som det ikke har behov,
dette skal vor næste nyde
efter kærlighedens lov.

Anders Thyrring Andersen

Frue Kirke, Aarhus

Salmer:

726, 691, 493, 515